



**Ilmiy amaliy
jurnal
№ 7 (9)
2026**

**YANGI
O'ZBEKISTON
IQTISODIYOTI**

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 7-son 2026 yil

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI
O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI**

YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI

7

ISBN 978-9943-5256-3-4

Toshkent – 2026

MUNDARIJA

Umarov A.T. Mintaqalarni barqaror rivojlantirish strategiyasini shakllantirishning konseptual asoslari.....	7
Хошимов П.З., Эгамназарова Г.Ш. Ўзбекистонда атроф-муҳитни муҳофаза қилишнинг иқтисодий ва ҳуқуқий асослари.....	13
Raxmatova F.Y. To‘qimachilik sanoatida yashil investitsiyalar va resurs samaradorligini oshirish yo‘nalishlari.....	19
Ergasheva A.F. Milliy hunarmandchilik brendlarini ilgari surishda raqamli marketing vositalaridan foydalanish.....	22
Rahimova N.A. Inson resurslarini boshqarishda Big Data va HR analitikaning samaradorlikka ta’siri.....	25
Эгамназарова Г.Ш. Аҳоли ўсишининг CO ₂ эмиссияси, ресурслар истеъмоли ва уларнинг иқтисодий барқарорликка таъсири.....	28
Хасанов У.Ю. Кибержиноят рискларини бошқариш амалиётининг концептуал асосларининг ривожланиши.....	33
Алимухамедов Ш.Р. Божхона тўловларини ундиришда божхона қийматини аниқлашнинг ўрни.....	38
Сапаров И.Х. Маҳаллий бюджетлар харажатлари ижросининг самарадорлигини ошириш масалалари (Тошкент вилояти мисолида).....	43
Shaydulov Sh.Sh. Surxondaryo viloyatida elektron tijorat rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar tahlili	57
Abdulkakimov Z.T. Dunyo zargarlik sanoatini rivojlanishining bugunki kundagi xolati.....	60
Ibragimova G.S. Ta’lim sifatini oshirishda boshqaruv tizimining iqtisodiy samaradorligini rivojlantirish.....	65
Davronova N., Abdulkakimov Z.T. Kaydzen konsepsiyasining nazariy va uslubiy asoslari.....	69
Isafov A.T. Fermer xo‘jaliklarida agrosurslardan foydalanish samaradorligini oshirish istiqbollari prognozlash.....	73
Berdimurodov U.S. Agrosanoat majmuasida klaster tizimini tashkil etish va rivojlantirishning iqtisodiy mexanizmlari.....	76
Хусанбоева Т.М. Цели и задачи преподавания экономических дисциплин в системе высшего образования.....	82
Alimov N.H. Global adolat kodeksi va global adolat reytingini (indeksini) joriy qilish yo‘llari.....	86
Umurzaqova I.S. “Investitsiyalar taqsimoti va samaradorlik paradoksi: O‘zbekiston tarmoqlari misolida stoxastik chegara (SFA) va kvadrant tahlili”.....	92
Safarova Y.A. Iqtisodiy o‘shishning infratuzilmaviy omillarining ta’sir mexanizmlarini baholash....	101
Eshqulova N.N. Mamlakat makroiqtisodiy barqarorligini ta’minlashda eksport va importning geografik diversifikatsiyasining ahamiyati.....	108
Nabiyev A.K. O‘zbekistonda raqobatchilik muhitini shakllantirish va monopoliyaga qarshi qonunchilik.....	115
Ketmanov A.M. Kichik biznesni moliyaviy resurslarni shakllantirish yo‘nalishlari.....	121
Мурадов Б.А. Жаҳон мамлакатларида темир йўл транспортини инновацион ривожлантириш тажрибаси.....	125
Jo‘rayeva M.Z. O‘zbekiston mintaqalarida yashil investitsiyalar va barqaror rivojlanish o‘rtasidagi bog‘liqlik tahlili.....	131
Qodirov H.M. Adir hududi ekotizimlarini boshqarishda intensiv sug‘orish tizimini joriy etish.....	136

“YANGI O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTI” *jurnali* 7-son 2026 yil

Jo‘rayeva M.A. Kichik biznes subyektlariga jalb etilgan investitsiyalarni raqobatbardoshlik transmissiya mexanizmi va uni baholash uslubiyoti (Andijon viloyati misolida).....	143
Muhsinova F.A. Raqamli texnologiyalarning inson resurslarini boshqarishdagi o‘rni va innovatsion yondashuvning nazariy jihatlari.....	151
Kamoldinova N.A. Kichik biznesda ayollar bandligining ahamiyati.....	157
Xamrayeva S.I. Raqamli iqtisodiyot sharoitida xalqaro savdning transformatsiyasi va iqtisodiy rivojlanishga ta’siri.....	161
Dadaboyeva M.M. Andijon viloyatida kichik biznes eksportining hozirgi holati va rivojlanish tendensiyalari.....	166
Xakkulov A.U. Tijorat banklarida foiz risklarini baholashning nazariy va metodologik asoslari.....	171
Allasheva N.A. Zamonaviy globallashuv sharoitida moliyaviy risklar va ularni boshqarish strategiyalari.....	179
Atoyev N.R. Yangi industrial mamalakatlar: Chili va Singapur modeli tahlili va ularni O‘zbekistonda qo‘llash imkoniyatlari.....	182
Yangiboev R.B. O‘zbekiston bank tizimi likvidligiga ta’sir etuvchi omillarining empirik tahlili....	190
Nazarov J.R. Yashil iqtisodiyot: O‘zbekistonning barqaror kelajagiga yo‘l.....	198
Qo‘zieva N.N. Tijorat banklarida mijozlar bazasini shakllantirishning nazariy asoslari.....	202
Wang Jiahao Исследование по вопросам совместного развития индустрии электронной коммерции между Пекином и Ташкентом в рамках «Цифрового Шелкового пути».....	207
Qurbanov U.E. O‘zbekiston Respublikasi hududlari kesimida aholi daromadlarining iqtisodiy tahlili.....	216
Abduvaxidova N.A. O‘zbekistonda barqaror turizmni rivojlantirishda raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlar.....	221
Murodov O.U. Sanoat korxonalarida resurslardan samarali foydalanish jarayoniga ta’sir etuvchi omillar.....	225
Xasanov S.Q. “To‘qimachilik sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlari.....	229
Kabilov O.X. Paxta va g‘alla urug‘liklarini tayyorlovchi korxonalar faoliyatiga ta’sir etuvchi omillar	234
Pirmanov O.B. Oliy ta’lim tizimi raqamli ekotizimini shakllantirishdagi tizimli muammolar va boshqaruvdagi uzilishlar tahlili.....	238

**КИБЕРЖИНОЯТ РИСКЛАРИНИ БОШҚАРИШ АМАЛИЁТИНИНГ КОНЦЕПТУАЛ
АСОСЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ**

**РАЗРАБОТКА КОНЦЕПТУАЛЬНОЙ ОСНОВЫ ДЛЯ ПРАКТИКИ УПРАВЛЕНИЯ
РИСКАМИ В СФЕРЕ КИБЕРПРЕСТУПНОСТИ**

**DEVELOPMENT OF A CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR CYBERCRIME RISK
MANAGEMENT PRACTICE**

Хасанов Умиджон Юсупович

Бухоро давлат университети мустақил тадқиқотчиси

Аннотация

Мақолада давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини бошқариш амалиётига бағишланган назарий ёндашувларининг ривожланиш босқичлари таҳлил қилиниб, ҳар бир босқичнинг ўзига хос хусусиятлари аниқланган.

Калит сўзлар: бошқарув, давлат бошқаруви, хавфсизлик, рақамли бошқарув, электрон ҳукумат, кибержиноят, стратегик бошқарув, кибр хавф, кибермакон.

В статье анализируются этапы развития теоретических подходов к практике управления рисками киберпреступности в системе государственного управления и выявляются специфические особенности каждого этапа.

Ключевые слова: управление, государственное управление, безопасность, цифровое управление, электронное правительство, киберпреступность, стратегическое управление, киберриски, киберпространство.

The article analyzes the stages of development of theoretical approaches to the practice of cybercrime risk management in the state administration system and identifies the specific features of each stage.

Keywords: governance, public administration, security, digital governance, e-government, cybercrime, strategic management, cyber risk, cyberspace.

Рақамли трансформациялашув жараёнларининг сўнги йиллардаги глобал иқтисодий муносабатлар тизимида қўлланилиши, жумладан турли мамлакатлар амалиётларига рақамлаштирилган иқтисодий муносабатлар кириб боришининг сезиларли даражада кескин тезлашуви натижасида кибержиноятчилик глобал иқтисодий ва институционал барқарорликка таъсир этувчи энг юқори стратегик таҳдидлар қаторида тобора устувор аҳмият касб этиб бораётганлиги билан боғлиқ тенденциялар кўзга ташланади. Айниқса, давлат бошқаруви, молия, энергетика, транспорт ва мудофаа инфратузилмаларининг рақамлашуви киберрисклари оддий техник муаммо эмас, балки стратегик бошқарув категорияси сифатида баҳолашни талаб қилмоқда. Глобал даражадаги рақамли трансформациялашув жараёнларининг жадаллашуви бугунги Ўзбекистон шароитида рақамлаштириш, жумладан, “давлат бошқарувини рақамли трансформациялаш борасидаги чора-тадбирлар самарадорлигини ошириш” [1] да кибержиноятчилик билан боғлиқ бўлган стратегик бошқарув амалиётини такомиллаштириш заруриятини вужудга келтирмоқда.

“Рақамли Ўзбекистон – 2030” [2] стратегияси доирасидаги ислохотлар мамлакатда электрон ҳукумат концепцияси асосида миллий иқтисодиётнинг турли тармоқлари рақамли трансформациялашув жараёнларини жадаллашиши ҳисобига кибермакондаги кибержиноятлар учун шарт-шароитлар яратилишига сабаб бўлиши билан биргаликда, “киберхавфсизлик соҳасида давлат сиёсати тўғрисида ишончли ва сифатли, объектив

маълумотларни тақдим этиш орқали мамлакатнинг ижобий имижини яратиш ва унинг халқаро майдондаги обрўсини мустаҳкамлаш” [3] йўналишидаги давлат дастурлари самарадорлигини ошириш заруриятини уйғотмоқда. Бу эса бугунги шароитда мамлакат давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини стратегик бошқариш механизмини такомиллаштиришнинг илмий ва амалий жиҳатдан долзарблигини тобора ортишига олиб келмоқда.

Р.Х. Хусанов, А.У. Анорбоев, М.Б. Хусенов, И. Мусахонзода, М. Самадқулов, Ш.С. Ширинова каби олимлар томонидан кибержиноятчиликнинг иқтисодий оқибатлари ва унга қарши курашиш чоралари таҳлили амалга оширилиб, мамлакат миллий хусусиятлари баҳоланган.

Шу билан биргаликда, Янги Ўзбекистон давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини стратегик бошқариш механизмини такомиллаштириш йўналишлари билан боғлиқ бўлган масалалар комплекс тарзда, тизимли, махсус тадқиқот объекти сифатида таҳлил этилмаган. Муаммонинг долзарблиги, иқтисодий адабиётда етарлича ўрганилмаганлиги, қутилаётган илмий натижаларни илмий-амалий аҳамиятга эгаллиги ушбу мавзунинг тадқиқот объекти сифатида танлашга асос бўлди.

Тадқиқот жараёнида тизимли таҳлил, тарихийлик ва мантиқийлик, индукция ва дедукция, анализ ва синтез, қиёсий ва селектив танлаб тадқиқ қилиш, таснифий-иқтисодий таҳлил, монографик таҳлил ва гуруҳлаш усуллари қўлланилган.

Сўнгги йилларда иқтисодий фанда кибержиноят рискларини стратегик бошқариш назарияларининг давлат бошқаруви билан алоқадор бўлган назариялари ривожланиш босқичлари ва ҳар бир босқичнинг ўзига хос хусусиятларини таҳлил қилишга қаратилган А. Хусеин [4], А. Аҳмед [5], М. Абдуллаҳ [6], С.А. Александер [7], А. Кузиор [8], Б. Гунаван [9] каби хорижий олимларнинг илмий ишларини тизимли таҳлил қилиш орқали мазкур йўналишдаги илмий назарий ёндашувларнинг 1960 йилдан кейинги даврда шаклланиб, таркибий жиҳатдан олти босқичли (1-расмга қаранг) ривожланишнинг турли даврларида янада такомиллашиб бораётганлигини аниқлашга эришдик.

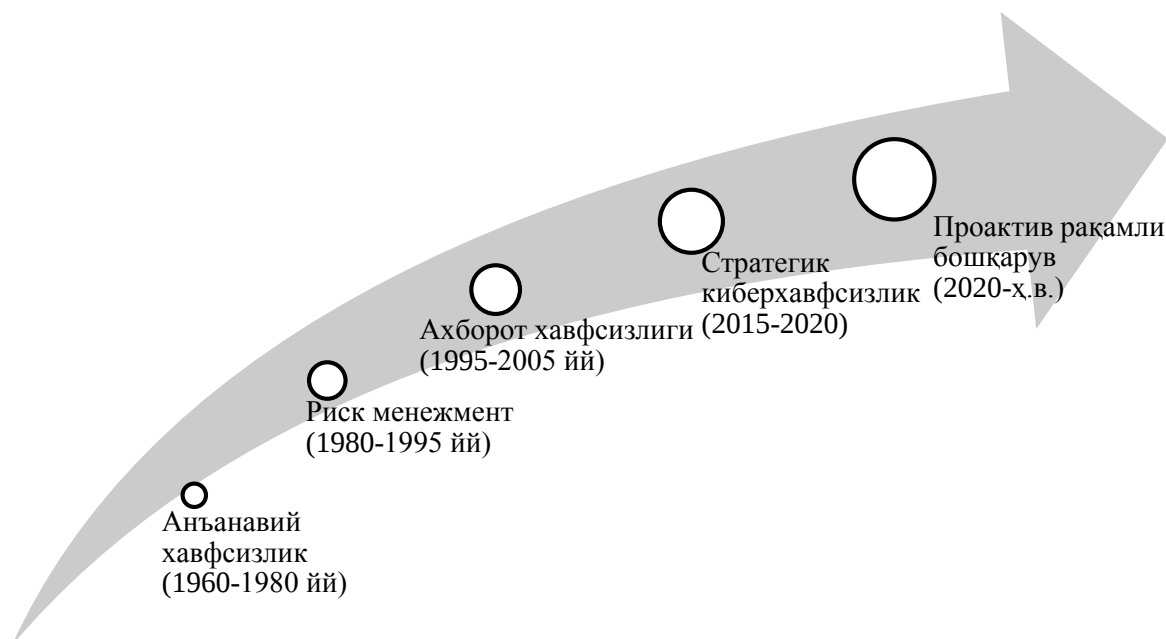
Ўтказилган таҳлилларга кўра, давлат бошқаруви нуктаи назаридан кибержиноят рискларини бошқариш назариясининг дастлабки асослари миллий хавфсизлик ва ахборот муҳофазаси концепцияларининг 1960-1980 йиллардаги анъанавий хавфсизлик босқичи ҳисобланган илк илмий қарашларига бориб тақалиб, ушбу даврда “давлат бошқаруви тизимида ахборот хавфсизлиги асосан техник ва физик муҳофаза нуктаи назаридан талқин қилиниб, компьютер тизимларининг давлат муассасаларига жорий қилиниши бошланиши билан ахборот ресурсларини ташқи аралашувдан ҳимоя қилиш” [10] масалалари кун тартибига чиққан.

XX асрнинг 80 йилларига келиб, иқтисодий ва институционал рискларни бошқариш назарияларининг ривожланиши давлат бошқаруви тизимида ҳам ўз таъсирини ўтказиши натижасида кибержиноят рискларини бошқаришнинг риск-менежмент назариялари шаклланган ҳисобланади.

Таҳлилларга кўра, ушбу “босқичда риск эҳтимолий йўқотиш ёки ноаниқлик омили сифатида илмий асосда ўрганила бошланиши ҳисобига, рискни идентификация қилиш, баҳолаш ва мониторинг қилишга қаратилган ёндашувлар устувор аҳамият касб этиб, айниқса, давлат бошқаруви қарорларини қабул қилишда эҳтимолий хавфларни олдиндан баҳолаш тамойили шаклланиши кибер муҳитдаги таҳдидларни бошқариш учун назарий базанинг яратилишига хизмат қилган” [11] лигини аниқлашга эришдик.

1995-2005 йилларда глобал даражадаги интернет технологияларининг оммалашуви ва электрон ҳукумат элементларининг тараққий этган мамлакатлар амалиётларига жорий этилиши улардаги давлат бошқарувида ахборот хавфсизлигига нисбатан ёндашувларни кескин ўзгартириб, ушбу давр мобайнида “ахборот хавфсизлигини бошқаришнинг институционал механизмлари шаклланишини таъминлаш босқичи амал қилиб, мазкур йўналишдаги бошқарувни ташкил этиш билан боғлиқ бўлган халқаро стандартлар ва норматив

тизимлар ишлаб чиқилган” [12] лигини иноватга олиб, босқични ахборот хавфсизлигининг институционаллашув босқичи сифатида баҳолаш мумкин бўлади, деган хулосага келдик.



1-расм. Давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини стратегик бошқариш назарияларининг эволюцион ривожланиш босқичлари

Манба. Муаллиф томонидан тузилган.

2005-2015 йилларда киберхавфсизлик миллий хавфсизликнинг стратегик аҳамият касб этувчи устувор йўналиши сифатида намоён бўлиб, ушбу даврда давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини стратегик бошқариш концепциялари шаклланиб, миллий киберхавфсизлик стратегиялари қабул қилина бошланган ҳисобланади. Таҳлилларга кўра, ушбу босқичнинг ўзига хос хусусияти “кибертаҳдидларни давлат бошқаруви барқарорлигига таъсир қилувчи стратегик омил сифатида баҳоланиши билан биргаликда, давлат бошқаруви тизимларида рискларни комплекс баҳолаш, эҳтимолий сценарийларни моделлаштириш ва институционал мувофиқлаштириш механизмларининг жорий этилган” [13] лигида намоён бўлади. Жумладан, мазкур босқичдаги ривожланиш тенденциялари кибержиноят рискларини бошқариш амалиётида “Корхона рискларини бошқариш (Enterprise Risk Management – ERM)” [14] интеграл ёндашувлар кенг қўлланилиши ҳисобига, рискларни давлат сиёсати даражасида мувофиқлаштириш амалиётини ривожлантириш имкониятини яратган ҳисобланиб, бунинг натижасида кибертаҳдидларни олдиндан аниқлаш ва стратегик қарорлар қабул қилиш механизми мустаҳкамланган ҳисобланади. Шу ўринда таъкидлаш жоизки, ушбу босқичда давлат органлари ўртасидаги интеграция ва ахборот алмашинуви муаммолари тўлиқ ҳал қилинганлиги ҳисобига уларни кейинги даврларда ҳам сақланиб қолганлигини кўриш мумкин бўлади.

2015-2020 йиллар кибержиноят рискларини стратегик бошқариш назариялари эволюциясида “Кибербарқарорлик (Cyber Resilience) концепцияси” [15] шаклланган босқич сифатида намоён бўлиб, ушбу концепция моҳияти “рақамли давлат бошқарувининг кенгайиши киберхужумларга нисбатан фақат ҳимоя эмас, балки барқарорликни таъминлаш” [16] га устуворлик қаратилиши билан изоҳланади. Кибербарқарорлик концепциясига кўра, давлат бошқаруви тизими киберхужумни тўлиқ олдини олишга эмас, балки ҳужум шароитида ҳам ўз функционаллигини сақлаб қолишга йўналтирилиши лозим бўлганлиги сабабли, мослашувчан бошқарув, интеллектуал мониторинг ва динамик риск баҳолаш механизмлари амалиётга жорий этилди. Таҳлилларга кўра, мазкур босқичда давлат тизимларининг ташқи кибер таъсирларга мослаша олиш қобилиятини кенгайтиришга устуворлик қаратилиши билан биргаликда, давлат бошқарувида рискларни доимий мониторинг қилиш, реал вақт (Real-Time)

тахлили ва институционал мувофиқлаштириш каби чора-тадбирларни амалиётга жорий этишга эришилган ҳисобланади.

2020 йилдан кейинги давр кибержиноят рискларини бошқаришда “сунъий интеллект, катта маълумотлар (Big Data) базаси” [17], “машинали ўқитиш (Machine Learning – ML)” [18] ва прогнозлаш аналитикасига асосланган ёндашувлар билан тавсифланувчи проактив рақамли бошқарув босқичи сифатида баҳоланади. Давлат бошқарувида кибертахдидларни олдиндан аниқлаш, “автоматлаштирилган мониторинг” [19] ва “башоратли бошқарув (Predictive Governance)” [20] механизмлари жорий қилиниши давлат бошқаруви тизимида киберрискларни бошқариш реактив эмас, балки проактив ва олдиндан огоҳлантирувчи моделига ўтишига хизмат қилаётганлигини аниқлаш орқали ушбу босқични проактив рақамли бошқарув босқичи сифатида баҳолашни лозим топдик.

Умуман олганда, давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини стратегик бошқариш назарияларини эволюцион ёндашув орқали таҳлил қилиш ҳисобига мазкур жараёнлар реактив хавфсизлик моделидан проактив ва интеллектуал бошқарув моделигача бўлган изчил ривожланишни намоён этиб, дастлабки босқичларда техник муҳофазага асосланган ёндашувлар устувор бўлган бўлса, кейинги босқичларда рискларни стратегик баҳолаш, кибербарқарорлик ва рақамли прогнозлаш концепциялари шаклланган ҳисобланади.

Шу жихатдан, замонавий давлат бошқаруви тизимида кибержиноят рискларини самарали бошқариш комплекс, институционал ва технологик интеграцияга асосланган кўп босқичли стратегияни талаб қилади.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Давлат бошқарувини рақамли трансформация қилиш ва самарадорлигини оширишга қаратилган ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида”ги Ф-68-сонли фармойиши, 28.11.2025 й.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ““Рақамли Ўзбекистон – 2030” стратегиясини тасдиқлаш ва уни самарали амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-6079-сонли Фармони, 05.10.2020 й.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасининг Киберхавфсизлик стратегиясини белгилаш ва кибержиноятчиликнинг олдини олиш тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-38-сонли Фармони, 10.03.2026 й.
4. Hussein A. Strategic Risk Management in the Age of Cyber Threats: Implications for Financial Institutions. *European Journal of Business and Strategic Management*, Vol.10, Issue 4, No.1, 2025. – pp. 1-14. DOI: 10.47604/ejbsm.3331
5. Ahmed A., Mensah A., & Owusu E. Cyber risk governance in emerging markets: A case of African financial institutions. *Information & Computer Security*, 29 (3), 2021. – pp. 455-472.
6. Abdullah M., Nawaz M.M., Saleem B., Zahra M., binte Ashfaq E., and Muhammad Z. Evolution Cybercrime – Key Trends, Cybersecurity Threats, and Mitigation Strategies from Historical Data. *Analytics*, Vol. 4 (25), 2025. – pp. 1-44. DOI: 10.3390/analytics4030025
7. Alexander C.A. Wang L. Cyber risk management: Theories, frameworks, models, and practices. *Computer and Telecommunication Engineering*, Vol. 3 (1), 2025. – pp. 1-11. DOI: 10.54517/cte3118
8. Kuzior A., Tiutiunyk I., Zielinska A., Keleman R. Cybersecurity and cybercrime: Current trends and threats. *Journal of International Studies*, Vol. 17 (2), 2024. – pp. 220-239
9. Gunawan B., Ratmono B.M., Abdullah A.G. Cybersecurity and Strategic Management. *Foresight and STI Governance*, Vol. 17 (3), 2023. – pp. 88-97
10. Bi M., Jing Y. Risk Management Theory Application in national information security risk control – Analysis of the relationship between classified protection and risk management. *International Conference on Automation, Mechanical Control and Computational Engineering (AMCCE)*, Published by Atlantis Press, 2015. – pp. 1830-1835
11. Harting R.Ch., Bueechl J., Anderlohr Ph., and Betz L. The Impact of Effective Risk Management on the Cyber Performance of Enterprises. *29th International Conference on Knowledge-Based and*

- Intelligent Information & Engineering Systems (KES 2025), Procedia Computer Science Vol. 270, 2025. – pp. 4343-4352
12. Nowicka J., Ciekanowski Z., Milewska A. Information Security Management as the Basis for the Functioning of an Organization. *European Research Studies Journal* Volume XXVII, Issue 3, 2024. – pp. 128-141
 13. Song Ch. Erosion of Internet Governance by Cybersecurity Threats? A Longitudinal Analysis of the Evolution of National Cybersecurity. SSRN, Sep., 2024. – 36 pages. [Online Resource] URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4953149
 14. Nayme F., Taybi I. Enterprise Risk Management Practices and Their Impact on Firm Performance: Evidence from Multinational Corporations. *Journal of Management and Informatics (JMI)*, Vol. 4, No. 2, 2025. – pp. 909-930
 15. Stevens T. SIX Cyber Resilience. In Book: *Cyber Risk*. Publisher: Bristol University Press, April, 2026. – pp. 80-96
 16. Hilger R.P. From cybersecurity to cyber resilience: a systemic and scalable approach for improving resilience and adaptive capacity. *Journal of Cybersecurity*, Vol. 12 (1), 2026. – pp. 1-10. DOI: 10.1093/cybsec/tyag011
 17. Cyber Security Monitoring. Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), May, 2026. – 51 pages.
 18. Wang S., Balarezo J.F., Kandeepan S., Al-Hourani A., Chavez K.G., and Rubinstein B. Machine Learning in Network Anomaly Detection: A Survey. *IEEE Acces*, Vol. 9, 2021. – pp. 152379-152396
 19. Minkevics V., and Grabis J. A capability-driven automated cybersecurity monitoring and response system. *Frontiers in Computer Science*, Vol. 7, 2025. – pp. 1-13. DOI: 10.3389/fcomp.2025.1692263
 20. Dragomir A.N., Norari A. Predictive Governance. Balancing Efficiency and Liberties in AI-Driven Bureaucracy. *Perspectives of Law and Public Administration*, Vol. 14, Issue 2, 2025. – pp. 339-353